

Asia: VN/724/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

Tällä hetkellä yksityisten vuokranantajien asunnoissa asuvilla vuokralaisilla ei välttämättä ole oikeutta asumisneuvontaan. Asumisneuvonnan laajuus ja saatavuus vaihtelee kunnittain, ja asettaa siksi asukkaat eriarvoiseen asemaan asumismuodosta ja asuinkunnasta riippuen.

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

On keskeistä, että asumisneuvonta laajenee koskemaan kaikkia asumismuodosta riippumatta. Pienten yksityisten vuokranantajien näkökulmasta on tärkeää, että vuokralaisella on mahdollista saada varhaisessa vaiheessa tukea asumiseen ja taloudenhallintaan liittyvissä kysymyksissä. Ongelmien ennaltaehkäisy ja suunnitelmallinen ratkaiseminen on myös vuokranantajan etu.

Yksittäisellä pienvuokranantajalla ei ole mahdollisuuksia eikä useimmiten osaamista kattavaan asumisneuvontaan. Usein vuokranantaja on kuitenkin ensimmäisiä, joka havaitsee ongelmia vuokralaisen elämänhallinnassa ja maksukyvyssä. Näin ollen on ensiarvoisen tärkeää, että vuokranantajalla on selkeä tieto siitä, mihin vuokralaisen voi ohjata hakemaan apua. Asumisneuvonnan saatavuudesta on tiedotettava sekä vuokralaisille että vuokranantajille.

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Suomen Vuokranantajat neuvoo yhdistyksen jäsenenä olevia vuokranantajia vuokrasuhteeseen liittyvien haasteiden ratkaisemisessa ja edistää Hyvän vuokratavan noudattamista vuokrasuhteissa. Asumisneuvonnan laajentuessa koskemaan myös yksityisten vuokranantajien asunnoissa asuvia vuokralaisia voimme tiedottaa vuokranantajia heidän vuokralaistensa mahdollisuuksista asumisneuvontaan.

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Laadukkaan asumisneuvonnan saaminen kaikkien ulottuville on tärkeä tavoite. Esitysluonnos vahvistaisi yksityisten vuokranantajien asunnoissa asuvien vuokralaisten oikeutta saada asumisneuvontaa.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Neuvontaa tulisi saada matalalla kynnyksellä ja eri asteisena. Varsinaista raskaampaa asumisneuvontaa tarvitsevat usein henkilöt, joilla on myös muita elämänhallintaan, terveyteen tai erityisesti toimeentuloon liittyviä avun tarpeita. Suuri osa vuokralaisista ei kuitenkaan tarvitse varsinaista henkilökohtaista neuvontaa, vaan valmiudet riittävät omaehtoiseen asioiden selvittämiseen ja asioiden hoitamiseen vuokranantajan kanssa.

Henkilökohtaisen asumisneuvonnan lisäksi on tärkeää parantaa myös kaikkien saatavilla olevaa julkista tietoa. Erilaisten asumista koskevien kysymysten kuten asumistukien, lainsäädännön ja Hyvän vuokratavan kerääminen yhteen julkiseen tietolähteeseen olisi hyödyllistä sekä vuokralaisille että vuokranantajille.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

Erityisten asukasryhmien kohdalla on keskeistä huolehtia palveluiden saavutettavuudesta. Vieraskielisten osuus vuokramarkkinoilla ja siten asumisneuvontaa tarvitsevista on korostunut. Kaikki eivät osaa etsiä tukea asumiseen, ja kielitaidon puute voi vaikeuttaa tilannetta entisestään. Asukkaiden tarpeet ovat hyvin erilaisia eri kunnissa. Palvelutarve on huomioitava avustuksien myöntämisessä.

Vieraskielisen väestöosuuden kasvaessa on huolehdittava siitä, että palvelua ja neuvontaa on saatavilla eri kielillä. Myös vuokranantajan ja vuokralaisen väliseen kanssakäymiseen ja neuvontaan voi tarvita apua. Erityisryhmien tarpeet vaihtelevat suuresti. Eri kulttuuriustoista tuleva voi tarvita neuvoa taloyhtiöön ja asumisen käytäntöihin liittyvissä kysymyksissä, nuorilla voi olla haasteita oman taloudenhallinnan kanssa. On tärkeää, että asumisneuvonnassa tunnistetaan erilaiset tarpeet ja että koordinaatio eri palveluntarjoajien kesken toimii.

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

-

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

-

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

On varmistettava, että lisärahoituksella pystytään kohdistamaan palvelua nykyistä laajemmalle asumismuodosta riippumatta.

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

Lain ollessa määräaikainen on tärkeää seurata sen vaikuttavuutta ja kohdentumista. Tiedottamiseen ja saavutettavuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta asumismuodosta riippumatta asukkaat ovat tietoisia neuvonnasta ja tukipalveluista.

Isbom Hanna
Suomen Vuokranantajat ry